

**Seminari de teories i recerques antropològiques
avançades**

Codi: 101256
Crèdits: 12

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2500256 Antropologia Social i Cultural	OT	3	0
2500256 Antropologia Social i Cultural	OT	4	1

Professor de contacte

Nom: Aurora González Echevarria
Correu electrònic: Aurora.Gonzalez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: No
Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Paula Escribano Castaño

Prerequisits

No hi ha pre-requisits

Objectius

Objectius:

Es tracta d'una assignatura de 4t curs. Els crèdits d'aquesta matèria seran obligatoris per als/les estudiants que cursin la Menció en Innovació i crítica en el coneixement antropològic. L'objectiu és analitzar les recerques i propostes teòriques i metodològiques d'especial rellevància en cinc dimensions:

- . L'actual caire interdisciplinar o transdisciplinar de les investigacions
- . L'aproximació a les orientacionsteòriques de disciplines socials afins a l'Antropologia
- . L'ús exemplar de mètodes i tècniques de recerca
- . El anàlisis de problemes teòriques actuals
- . L'ús de procediments de comparació teòrica transcultural i la seva relació amb l'Antropologia Simètrica

Competències

Antropologia Social i Cultural

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.

- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Valorar els problemes epistemològics i metodològics que comporta la dialèctica entre particularisme i comparació.
- Valorar en termes teòrics, metodològics i ètics les recerques antropològiques encaminades a objectius bàsics o orientades a la intervenció.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar els codis ètics vigents al treball de camp etnogràfic.
2. Classificar i definir els diferents procediments de comparació transcultural.
3. Contextualitzar la recerca feta en relació amb l'estat de la teoria antropològica corresponent.
4. Discriminar els aspectes metodològics específics de les recerques bàsiques.
5. Distingir especificitat etnogràfica i definicions teòriques de dominis i conceptes en els processos comparatius.
6. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuais en els textos formals i científics.
7. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats.
8. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
9. Identificar la variabilitat transcultural dels sistemes econòmics, de parentiu, polítics, simbòlics i cognitius, educatius i de gènere, i la teoria antropològica que hi fa referència.
10. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
11. Pensar críticament i intentar evitar les projeccions etnocèntriques en la construcció de teoria.
12. Reconèixer les implicacions ètiques de les recerques encaminades a objectius bàsics.
13. Reconèixer les implicacions ètiques de les relacions etnològiques entaulades durant les pràctiques de treball de camp.
14. Relacionar els elements i factors que intervenen en el desenvolupament dels processos científics.
15. Resumir les característiques d'un text escrit en funció dels propòsits comunicatius.
16. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.

Continguts

Continguts:

Els seminaris que conformen aquesta matèria constitueixen l'espai per a debats epistemològics i teòrics innovadors que permetin, juntament amb les assignatures dels àmbits temàtics especialitzats, aprofundir en la crítica del coneixement antropològic i proporcionar una primera especialització. Al **Seminari de teories i recerques antropològiques avançades es presentaran i analitzaran** orientacions teòriques generals de l'Antropologia i la seva vinculació amb les orientacions d'altres disciplines socials afins, així com investigacions antropològiques en curs que tinguin especial rellevància temàtica i metodològica.

Al llarg del curs 2017-2018 els temes centrals a desenvolupar són l'aproximació transdisciplinària a la parentalitat, els estudis sobre pobresa, l'ecologisme i la vida sostenible a través de les Comunitats Intencionals i la relació entre la comparació teòrica transcultural i l'antropologia simètrica.

PROGRAMA Y CALENDARIO

Bloque I. Profesora Aurora González Echevarría (13 de septiembre a 20 de octubre de 2017)

Wallerstein: Los límites de la disciplinabilidad Aproximación a una investigación transdisciplinar sobre parentalidad (Biología evolutiva, Hominización, Sociedad y Cultura, Psiquismo)

Bloque II. Profesora Paula Escribnao (25 de octubre a 17 de noviembre de 2017)

Introducción a los estudios sobre pobreza

Bloque III. Profesora Paula Escribnao (22 de noviembre a 17 diciembre de 2017)

Ecologismo y vida sostenible a través de las Comunidades Intencionales

Bloque IV. Profesora Aurora González Echevarría (20 de diciembre de 2017 a 12 de enero de 2018)

De la comparación teórica transcultural a la antropología simétrica

Metodología

Tipus: Autònomes

Elaboración de ensayos individuales que sintetecen de manera crítica los grandes temas discutidos durante el curso, incluidos los presentados por los distintos grupos	40	1,6	RA311, RA007, RA008, E05.02, E05.03, E05.06, E09.02	• Modifica• Elimina
Lectura individual de textos para su debate posterior en grupo y su exposición en el aula	60	2,4	RA041, RA029, RA005, RA007, RA075, E05.02, E05.06, E09.02	• Modifica• Elimina
Lectura individual de textos y síntesis de temas básicos y/o problemáticos para su discusión en el aula	50	2	RA311, RA041, RA029, RA005, RA007,	• Modifica• Elimina

E05.02,
E05.06,
E09.03

Tipo: Dirigidas

Asistencia a conferencias, con preparación previa a la orientación teórica y discusión posterior	18	0,72	RA029, RA160, RA059, RA075, E05.02, E05.07, E09.03	• Modifica• Elimina

Clases teóricas , discusión de lecturas comunes y presentación de trabajos de grupo	45	1,8	RA041, RA160, RA059, RA008, RA075, E05.03, E05.06	• Modifica• Elimina

Propuesta de lecturas a realizar por cada grupo, en su contexto disciplinar, y articulación con las lecturas realizadas por los otros grupos	13	0,52	RA041, RA160, RA075, E05.02, E05.06, E09.01, E09.02, E09.03	• Modifica• Elimina

Propuesta de los textos de lectura general, en su contexto teórico y metodológico	12	0,48	RA041, E05.02, E05.06, E09.01, E09.02, E09.03	• Modifica• Elimina

Tutorías por grupo	12	0,48	RA029, RA160, RA075, E05.02, E05.06, E09.01	• Modifica• Elimina

Tipo: Supervisadas

Elaboración de trabajos de grupo y preparación de un ppt o de un documento audiovisual para su presentación en el aula

50 2

RA311,
RA041,
RA007,
RA059,
RA008,
RA075,
E05.06,
E09.03

- Modifica
- Elimina

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Assistència a conferències, amb preparació prèvia a l'orientació teòrica i discussió posterior	18	0,72	1, 4, 7, 9, 11, 13, 14
Classes teòriques, discussió de lectures comunes i presentació de treballs de grup	45	1,8	1, 3, 6, 7, 12, 14, 16
Proposta de lectures a realitzar per cada grup, en el seu context disciplinar i articulació amb les lectures realitzades pels altres grups	13	0,52	2, 3, 4, 5, 11, 14, 16
Proposta dels textos de lectura general, en el seu context teòric i metodològic	12	0,48	2, 3, 4, 5, 11, 16
Tutories per grup	12	0,48	1, 2, 3, 4, 9, 14
Tipus: Supervisades			
Elaboració de treballs de grup i preparació d'un ppt o d'un document audiovisual per a la presentació a l'aula	50	2	6, 7, 10, 14, 16
Tipus: Autònomes			
Elaboració d'assajos individuals que sintetitzin de manera crítica els grans temes discutits al llarg del curs, inclosos els presentats pels diferents grups.	15	0,6	3, 4, 5, 6, 8, 10, 12
Lectura individual de textos i síntesi de temes bàsics i/o problemàtics per a la discussió a l'aula	40	1,6	4, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16
Lectura individual de textos per al seu debat posterior en grup i exposició a l'aula.	45	1,8	3, 4, 5, 8, 9, 14, 15, 16

Avaluació

Avaluació

1. En tractar-se d'un seminari, amb un nombre alt de crèdits, la presència i la participació són obligatòries. De manera general, els dimecres es faran classes pràctiques i presentacions de treballs de grup i els divendres sessions de treball de la professora amb un o dos dels grups en què es dividiran els/les

estudiants matriculats/des. Excepcionalment, si el calendari s'altera per festes o esdeveniments de la Facultat o del Departament, alguna classe teòrica es farà en divendres. S'accepta un màxim d'un 30% de no assistències que cobriran qualsevol tipus d'incidència.

Sense assolir el 70% de assistències els/les estudiants no podran ser avaluats

Per a l'avaluació de cada bloc es tindrà en compte:

1. La lectura dels textos proposats amb caràcter general, que d'acreditarà amb el lliurament d'un breu comentari en la sessió en què es discuteixin. El comentari ha d'incloure punts que se seleccionaran per a la discussió col·lectiva. Atès que es tracta d'un instrument per al debat, no s'acceptarà el lliurament fora de la sessió corresponent (50%).
2. La presentació per part de cada subgrup dels treballs realitzats sobre els textos per a desenvolupar el tema que els hi correspongui, preparada en PowerPoint o en un document audiovisual (25%).
3. La realització d'un assaig individual sobre cada un dels blocs, que es presentarà 15 dies després d'acabada la discussió del bloc al seminari (25%). L'extensió màxima de cada assaig serà de 5 pàgines

2. Avaluació de tota la assignatura

La nota final de tota l'assignatura serà el resultat de fer la mitjana aritmètica entre la nota final dels blocs I a IV, ponderades de la següent manera: Bloc I, 35%, bloc II, 25%, bloc III 25%, bloc IV, 15%.

Revaluació

Els alumnes tindran dret a presentar-se a la revaluació de l'assignatura en cas que la mitjana els hagi quedat suspesa. La revaluació consistirà en refer aquell exercici o exercicis que hagin quedat suspesos.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
La lectura dels textos proposats amb caràcter general s'acreditarà amb el lliurament d'un breu comentari en la sessió en què es discuteixin	50%	10	0,4	2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 16
Presentació dels treballs realitzats pels subgrups	25%	15	0,6	1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 14, 15, 16
Realització d'un assaig individual sobre cada un dels blocs, que es presentarà 15 dies després d'acabada la discussió del bloc al seminari	25%	25	1	2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 13

Bibliografia

Bibliografia per bloques

Bloque I Aproximación transcultural ala parentalidad

Introducción a la transdisciplinaredad

Wallerstein, I. 1995 Abrir las ciencias sociales; México, S.XXI, 1995

Teoría evolutiva y parentalidad en primates no humanos

Cela Conde, C. J. y F. Ayala, 2005 Senderos de la evolución humana, Alianza Editorial, cap.1 , " La familia de los homínidos" Anthropokrisis.es

Geary, D.C. y Flinn, M.V., 2001, "Evolution of Human Parental Behavior and the Human Family" Parenting: Science and Practice, 1:1-2, 5-61

Terrazas, A. , 2013 "Diversificación de Australopithecus y el comportamiento social" Seminario permanente sobre parentalidad humana, 2013, Instituto de Investigaciones Antropológicas. Universidad Nacional Autónoma de México

www.iaa.unam.mx/investigacion/sem.php

Parentalidad y neurociencia

Díaz, J. L. 2013 "Neurociencia social. Gestación y alcance de una disciplina" Seminario permanente sobre parentalidad humana 2013, Instituto de Investigaciones Antropológicas. Universidad Nacional Autónoma de México. www.iaa.unam.mx/investigacion/sem.php

Fernández-Duque, F. y otros, 2009 "The Biology of Parental care in Human and non-human Primates", Annual Rev. Anthropology, 2009, 38: 115-130.

Ferreira, A. 2014 "Neurobiología de la parentalidad", Revista de Teoría Psicoanalítica, T. VIII, nº 3: 103-122.

Parentalidad en las disciplinas sociales: Sociología, Trabajo social Antropología

Houzel, D, 2004 "Los retos de la parentalidad", en Solís-Pontón, 2004, cap.4: 27-31.

Giraud, F. y M.R. Moro, 2004 "Parentalidad y migración", en Solís-Pontón, 2004, cap. 20: 159-164.

Celia, S. 2004 "Parentalidad y pobreza", en Solís-Pontón, 2004, cap. 21: 165-169.

Martin, C.2003, "La parentalidad. Controversias en torno a un problema público", Paris, La Theorie, 7.

Poveda, D., Mª I. Jociles Rubio, A.M: Rivas, 2011 Monoparentalidad por elección: procesos de socialización de los hijos/as en un modelo familiar no convencional, Athenea Digital - 11(2): 133-154 (julio 2011) .

Parentalidad en Psicología y Psicoanálisis

Solis- Ponton, L. 2004 "Diálogo Leticia Solís_Pontón/ Serge Lebovici", en Solís-Pontón, 2004, cap. 1 : 3-10.

Solis- Ponton, L. 2004, "Construcción de la parentalidad", en Solís-Pontón, 2004, cap. 2: 11-22.

Ochoa-Torres, C. y Lelong, I. 2004, "Las funciones parentales vistas desde la teoría del apego", en Solis-Pontón, 2004, cap. 10: 83-91

BLOQUE II Introducción a los estudios sobre pobreza

de L'Estoile, B. (2014). "Money Is Good, but a Friend Is Better." Current Anthropology, 55(S9), S62-S73. <http://doi.org/10.1086/676068>

Farmer, P. (2009). and Suffering Violence: Structural from Below A View.

Klinenberg, E. (2001). Dying alone. The social production of urban isolation. Ethnography, 2(4), 501-531.

Lewis, O. (1972). La cultura de la pobreza. Barcelona: Anagrama.

Lomnitz, L. (1975). Como sobreviven los margindados. Siglo veintiuno editores.

Offer, S. (2012). The burden of reciprocity : Processes of exclusion and withdrawal from personal networks among low-income families. <http://doi.org/10.1177/0011392112454754>

Race/Ethnicity: Multidisciplinary Global Contexts, 3(1), 11-2

BLOQUE III. Ecologismo y vida sostenible a través de las Comunidades Intencionales

Andreas, M. (2013). Must Utopia be an island? Positioning an ecovillage within its region. Social Sciences Directory, 2(4), 9-18. http://doi.org/10.7563/SSD_02_04_02

Baker, T. (2013). Ecovillages and Capitalism. In Environmental Anthropology Engaging Ecotopia: Bioregionalism, Permaculture, and Ecovillages (p. 326).

Cattaneo, C., & Gavald, M. (2010). The experience of rurban squats in Collserola, Barcelona: what kind of degrowth? Journal of Cleaner Production, 18(6), 581-589. <http://doi.org/10.1016/j.jclepro.2010.01.010>

Dunlap, T. R. (2006). Environmentalism, a secular faith. Environmental Values, 15(3), 321-330. <http://doi.org/10.3197/096327106778226284>

Echavarren, J. M. (2010). Bajo el signo del miedo ecológico global: La imbricación de lo sagrado en la conciencia ecológica europea. Revista Española de Investigaciones Sociológicas (Reis), (130), 41-60.

Fotopoulos, T. (2006). Is the eco-village a solution or part of the problem? The International Journal of Inclusive Democracy, 2(3), 1-5.

Grove, R. (1990). The origins of environmentalism. Nature, 345(6270), 11-14. <http://doi.org/10.1038/345011a0>

Kirby, A. (2003). Redefining social and environmental relations at the ecovillage at Ithaca: A case study. Journal of Environmental Psychology, 23(3), 323-332. [http://doi.org/10.1016/S0272-4944\(03\)00025-2](http://doi.org/10.1016/S0272-4944(03)00025-2)

Nogué i Font, J. (1988). El Fenómeno Neorrural. Agricultura Y Sociedad, 47, 145-175.

Bloque IV. Comparación teórica transcultural y antropología simétrica.

González Echevarría, A. 2016 "El alcance de las teorías sobre la parentalidad. La comparación transcultural como extensión de los modelos etnográficos" AIBR. Revista de Antropología Iberoamericana, vol. 10, nº 3: 33-58.

Grau J.(2010) "La circulación de menores desde una perspectiva transcultural", en V.Fons, A.Piella y M. Valdés, eds. Procreación, crianza y género. Aproximaciones antropológicas a la parentalidad. Barcelona, PPU

Latour, B. (1991) Nunca fuimos modernos. Ensayo de antropología simétrica Buenos Aires:Siglo XXI Editores Argentina, 2007. 224 p.; 21x14 cm.

Memorias del grupo de estudio CTS (Ciencia, Tecnología y sociedad) de FLACSO -ECUADOR, sobre el texto : Nunca fuimos modernos de Bruno Latour.

Mummert, G.2010 "La crianza a distancia: representaciones de la maternidad y paternidad transnacionales en México, China, Filipinas y Ecuador" ", en V.Fons, A.Piella y M. Valdés, eds. Procreación, crianza y género. Aproximaciones antropológicas a la parentalidad. Barcelona, PPU

'Perspectivism and animism': Debate between Philippe Descola (Collège de

France) and Eduardo Viveiros de Castro (National Museum of Rio de Janeiro). Maison Suger, Institute of Advanced Studies, Paris, 30 January 2009. Traducido en 2014 por F. Pazzarelli, Perspectivismo: ¿ "tipo" o "bomba"? : una discusión entre Philippe Descola y Eduardo Viveiros de Castro

